



**20 ROKOV
KOŠICKÉHO BANÍCKEHO A HUTNÍCKEHO
CECHU**

Košice, 2019

Publikácia s názvom : „20 rokov Košického baníckeho a hutníckeho cechu“
vydaná pri príležitosti 20. výročia založenia baníckeho a hutníckeho cechu
v Košiciach, ktorá historický a chronologicky dokumentuje vznik cechu, poslanie,
dôvody vzniku a činnosť cechu za uplynulé obdobie 20 rokov od roku 1999 - 2019.

Autori príspevkov:

prof. Ing. Ján Boroška, CSc., Ing. Erik Sombathy, prof. Ing. Michal Cehlár, PhD., doc. Ing.
Iveta Vasková, PhD., prof. Ing. Ján Pinka, CSc., Ing. Dušan Čellár, JUDr. Ing. Ivan Krajník,
prof. Ing. Dušan Malindžák, CSc., doc. Ing. Ladislav Tometz, prof. Ing. Vladimír Vodzinský,
CSc. a prof. Ing. Tibor Kvačkaj, CSc.

Vydal: Košický banícky a hutnícky cech pre vnútornú potrebu

Editori: Boroška Ján, Bocan Jozef, Ďurove Juraj a Pinka Ján

Rok vydania: 2019

Náklad: 80 ks

O B S A H

Príhovor cechmajstra prof. Ing. Jána Borošku, CSc.

Zriaďovacia listina cechu

Stanovy Košického banického a hutníckeho cechu

Príhovor predsedu Zduženia spolkov a cechov SR Ing. Erika Sombathyho

Príhovor dekana Fakulty BERG prof. Ing. Michala Cehlára, PhD.

Príhovor dekanke Fakulty MMaR doc. Ing. Ivety Vaskovej, PhD.

Prof. Ing. Ján Pinka, CSc. : Košický banický a hutnícky cech
očami zakladajúceho člena cechu

Ing. Dušan Čellár : 20 rokov košického banického a hutníckeho cechu

JUDr. Ing. Ivan Krajník : Činnosť košického banického a hutníckeho cechu
v rokoch 2012 - 2016

Prof. Ing. Dušan Malindžák, CSc. : Som rád, že som bol prítom

Doc. Ing. Ladislav Tometz, PhD. : Spomienky

Prof. Ing. Ján Pinka, CSc. : Krst knihy členov KBaHC
a zároveň publikácie Dobrá – Pinka v roku 2004

Prof. Ing. Ján Pinka, CSc. : Prvá medzinárodná vedecko – technická konferencia
organizovaná KBaHC v dňoch 30. - 31. 3. 2011

Prof. Ing. Vladimír Vodzinský, CSc. : Nerastné suroviny – Košice 2016 – 2018

Akcie a významné termíny KBaHC

Prof. Ing. Ján Boroška, CSc. : 15. európske dni baníkov a hutníkov
a 6. stretnutie banských miest a obcí Slovenska

Prof. Ing. Tibor Kvačkaj, CSc. : Šachfák 7. júna 2013, Spoločenský pavilón,
Trieda SNP 61

Zoznam členov Košického banického a hutníckeho cechu 1999 – 2019

KOŠICKÝ BANÍCKY A HUTNÍCKY CECH OČAMI ZAKLADAJÚCEHO ČLENA CECHU

Ján Pinka

Idea vzniku Košického banického cechu v Košiciach skrsla zakladajúcim členom spolku z dôvodu, že Košice sú mestom, kde sídli jediná Banická fakulta na Slovensku, teraz Fakulta BERG TU v Košiciach, sídli tu aj Obvodný banský úrad a Ústav geotechniky SAV (pôvodne Banický ústav SAV v Košiciach), rovnako aj z toho dôvodu, že priamo v Košiciach ale aj v ich blízkom okolí sa nachádzajú banské obce (Zlatá Idka, Medzev, Vyšný Medzev – Lucia Baňa, Poproč, Banské, Rudník, Nováčany, Košická Belá, Košické Hámre, Vyšný Klatov, Bukovec, Trebejov, Družstevná pri Hornáde, Kojšov, Jasov, Štós ale aj ďalšie obce) s bohatou baníckou históriou, ale predovšetkým aj historické technické diela a inštitúcie (Slovenské technické múzeum v Košiciach so stálou baníckou expozitúrou, v nedávnej minulosti aj Rudný projekt Košice a Ústav pre výskum rúd), ale aj ďalšie miesta, ktoré sprevádzali rozmach a slávu mesta Košice a jeho blízkeho okolia od stredoveku až dodnes. Svedectvom o rozvinutej banskej činnosti nie sú dnes iba technické diela, budovy, inštitúcie a baníctvom ovplyvnený montánny reliéf, ale aj tradície, zvyky, piesne a sprievodné činnosti a záľuby ľudí, ktorých život bol priamo, či nepriamo spätý s banskou činnosťou.

Košický banický cech (v súčasnosti Košický banický a hutnícky cech) bol založený v roku 1999 a zriaďovacia listina bola podpísaná dňa 20. decembra v roku 1999 v reštaurácii Zlatá baňa na Hlavnej ulici v Košiciach. Zriaďovacia listina bola podpísaná 16 zakladajúcimi členmi Cechu banického so sídlom v Košiciach, a to Ing. Milanom Dianiškom, prof. Jánom Pinkom, prof. Dušanom Malindžákom, prof. Jánom Boroškom, ing. Ladislavom Tometzom, prof. Eduardom Štroffekom, Ing. Eduardom Weiszerom, Ing. Alojzom Synákom, Ing. Karolom Hírmanom, Ing. Petrom Čorejom, Ing. Dušanom Čellárom, Ing. Pavlom Sokolom, Ing. Jánom Jaškom, Ing. Jurajom Takáčom, Ing. Michalom Ivančom a Ing. Jánom Scirankom. V januári v roku 2000 sme rozšírili cech o ďalšieho člena doc. Michala Marasa, ktorý bol ustanovený do funkcie tajomníka cechu. Postupne sme do cechu prijímali ďalších a ďalších členov. Hlavným poslaním cechu bolo a v súčasnosti aj je udržiavanie, rozvíjanie a obnovovanie baníckych tradícií a zvykov. Banický cech je dobrovoľná záujmová organizácia s právnou subjektivitou, ktorý má svoje stanovy, výkonné orgány, erb a niektoré cechy aj zástavu (pozri obr.1 a obr.2). Erb Košického banického cechu navrhli spoločne zakladajúci členovia cechu asi v roku 2010. Prvým cechmajstrom KBC v období rokov november 1999 – 14. 2. 2005 bol Ing. Milan Dianiška (v tom čase bol aj predsedom Obvodného banského úradu v Košiciach) a zástupcami cechmajstra boli prof. Ing. Ján Pinka, CSc. (vtedajší prodekan Fakulty BERG v Košiciach) a hosť. prof. Víťazoslav Krúpa, DrSc. (vtedajší riaditeľ Ústavu geotechniky SAV v Košiciach). V čase založenia mal KBC 16 zakladajúcich individuálnych členov a 2 kolektívnych členov, a to F BERG TU Košice a ÚGt SAV Košice.



Obr. 1 Erb Košického banického cechu



Obr. 2 Zástava Košického banického cechu

Členovia KBC sa v časoch jeho vzniku stretávali v reštaurácii „Zlatá baňa“ terajšej reštaurácie s názvom Zlatý dukát na Hlavnej ulici č. 16 v Košiciach vždy v posledný týždeň príslušného mesiaca (mimo letných mesiacov júl a august), a to v pondelok o 18:00 hod. (obr.3). Na obr. 5 je znázornený súčasný stav reštaurácie (reštaurácia bola zrekonštruovaná v rokoch 2005 - 2007 do súčasnej podoby). Zasadania KBC sa teda realizovali od jeho vzniku v roku 1999 až do konca roku 2004. Od roku 2005 sa zasadania cechu konali v reštaurácii Grill Pub na Timonovej ulici č.13 v Košiciach (obr. 6 a obr. 7) až do roku 2015 . Od roku 2016 sa zasadania Košického banického a hutníckeho cechu (ďalej len KBaHC) realizujú v Bowling Clube na Watsonovej ulici č. 4/a v Košiciach.



Obr. 3 Reštaurácia Zlatý dukát v pivnici budovy na Hlavnej ulici č. 16 v Košiciach

Výkonný výbor Košického banického cechu v čase vzniku (rok 1999) tvorili 5 členovia cechu. Okrem cechmajstra (Ing. Milan Dianiška) a 2 zástupcov cechmajstra (prof. Ing. Ján Pinka, CSc., hosť. prof. Ing. Vítazoslav Krúpa, DrSc.) patrili do výboru cechu aj tajomník (pisár) cechu (doc. Ing. Michal Maras, PhD. a po jeho náhlej smrti, zomrel dňa 21.4.2001, ho v máji 2001 vystriedal vo funkcii pisára doc. Ing. Václav Sedlatý, CSc.) a hospodárom (mincmajster – pokladník) cechu bol Ing. Dušan Čellár z OBÚ v Košiciach (obr. 4).



Obr. 4 Výkonný výbor Košického banického cechu (KBC) od jeho vzniku v roku 1999 do roku 2005 (horný rad zľava Dianiška, M., Pinka, J., Krúpa, V., dolný rad, Maras, M., Sedlatý, V., Čellár, D.)



Obr. 5 Vchod do vinotéky reštaurácie Zlatého dukátu, niekdajší vchod do Zlatej bane, kde sa konali zasadnutia cechu v rokoch 1999 -2004

V čase vzniku KBC bola medzi výborom cechu dohodnutá myšlienka, že predsedom cechu bude vždy zástupca štátnej banskej správy, zvyčajne predseda OBÚ v Košiciach a zástupcami cechmajstra bude pracovník Fakulty BERG v Košiciach (zvyčajne prodekan fakulty) a pracovník Ústavu geotechniky SAV v Košiciach (zvyčajne riaditeľ ústavu). Táto dohoda pretrvávala až do konca roku 2013. Po rozšírení členskej základne cechu o pracovníkov vtedajšej Hutníckej fakulty TU v Košiciach a zmene názvu cechu na Košický banícky a hutnícky cech (KBaHC) v roku 2013 boli zástupcami cechmajstra volení vždy po jednom členovi z Fakulty BERG TU v Košiciach a jedného člena z pracovníkov bývalej Hutníckej fakulty (HF) teraz Fakulty materiálov, metalurgie a recyklácie Technickej univerzity v Košiciach. Ďalšou myšlienkou bolo prijať do banického cechu aj mladších členov, a to hlavne z radov študentov a poslucháčov hlavne z Fakulty BERG TU v Košiciach. Po dvoch rokoch založenia cechu sa to aj v skutočnosti podarilo zrealizovať, avšak po ukončení vysokoškolského štúdia títo členovia cechu z cechu vystúpili, resp. sa na zasadnutí a akcií cechu ďalej nezúčastňovali. Každoročne sa v januári príslušného roku schválil plán zasadnutí a pripravovaných akcií cechu pre príslušný rok. Najväčší nedostatok v tom čase v počiatkoch vzniku bola tá skutočnosť, ktorá žiaľ pretrváva dodnes, že Košický banícky a hutnícky cech nemal a ani dnes nemá svoju www stránku, kde by sa archivovali plány práce cechu po jednotlivých rokoch, zoznam členov, výboru cechu, akcie, usporiadané konferencie a semináre a ich fotodokumentácia a ďalšie potrebné materiály z fungovania a činnosti cechu. Niektoré cechy na Slovensku tieto stránky majú a prípadní záujemcovia o činnosti cechu, prípadne k možnému novému členstvu v cechu sa takto dostanú ku všetkým potrebným informáciám.



Obr. 6 Reštaurácia Grill Pub na Timonovej ulici č. 13 v Košiciach- Staré mesto



Obr. 7 Interiér reštaurácie Grill Pub, kde sa konali zasadnutia cechu KBC

V čase vzniku KBC v roku 1999 a v roku 2000 boli členmi cechu aj členovia z radov hutníckej odbornej vedeckej spoločnosti (napr. doc. Ing. Gabriel Kunhalmi , CSc.) (pozri obr. 8). Od roku 2013 bol Košický banícky cech rozšírený o ďalších členov z radov hutníckych odborníkov a inžinierov a tak sa Košický banícky cech premenoval na terajší názov cechu, a to na Košický banícky a hutnícky cech.



Obr. 8 Prvý člen KBC z radov hutníckych odborníkov doc. Ing Gabriel Kunhalmi, CSc. (zomrel dňa 21.7.2018 vo veku 82 rokov). Členom cechu od roku 2000.

Počas prvých šiestich rokov trvania cechu v rokoch 1999 - 2005 ale aj neskôr nás navždy opustili tiež viacerí členovia cechu (tajomník cechu doc. Michal Maras zomrel dňa 21.4.2001, predseda a zakladajúci člen cechu Ing. Milan Dianiška zomrel dňa 14.2.2005. Neskôr tajomník cechu od 1.5.2001 do 31.12.2005 doc. Václav Sedlatý zomrel dňa 16.3.2016, Ing. Rudolf Magula zomrel dňa 26.1.2015, RNDr. Eduard Dobra zomrel dňa 15.3.2013, prof. Ján Fabián zomrel dňa 2.2.2018, doc. Gabriel Kunhalmi zomrel dňa 21.7.2018, ing. Jozef Slavkovský zomrel dňa 29.7.2018, o osudoch niektorých ďalších zakladajúcich členov cechu viem a o niektorých žiaľ nemám vierohodné vedomosti a aktuálne informácie. Plány práce cechu za roky 2000 až 2005 sa žiaľ nezachovali z dôvodu úmrtia členov výkonného výboru cechu, a to tajomníka cechu doc. Michala Marasa († 21.4.2001), predsedu cechu Ing. Milana Dianišku († 14.2.2005) ako aj nástupcu tajomníka cechu doc. Václava O. Sedlatého ktorý vykonával funkciu tajomníka cechu v dobe od 1.5. 2001 do 31.12.2005 († 16.3.2016). Od 14.2.2005 do konca roku 2005 vykonávali funkciu predsedu cechu striedavo prof. Ján Pinka a hosť. prof. Víťazoslav Krúpa, vtedajší podpredsedovia banického cechu. Od januára 2006 vykonával funkciu predsedu KBC Ing. Dušan Čellár. Z tohto obdobia vzniku cechu si pamätám akciu realizovanú v apríli roku 2004 kedy sa konal krst knihy autorov a členov cechu, a to Eduarda Dobru a prof. Jána Pinku s názvom publikácie : « Herliansky gejzír a prírodné bohatstvo v okolí ». O tejto akcii cechu je napísaný príspevok uvedený v inej časti tejto publikácie.

V prvých rokoch trvania cechu neboli tak rozšírené mobilné telefóny s výborným fotoaparátom a tiež osobné počítače neboli vo výbave u všetkých, hlavne u starších členov cechu. Z tohto dôvodu sa nezachovalo ešte väčšie množstvo fotodokumentácie a materiálov a dokumentov hlavne z rokov 1999 – 2005.

Literatúra:

1. Pinka, J.: Osobné spomienky z činnosti Košického banického cechu v rokoch 1999 - 2005. Nепublikované. Košice, 2006
2. Pinka, J. : Archív fotografií a dokumentov z osobného pôsobenia v KBC za roky 1999 -2014. Košice, 2019
3. Pinka, J.: Osobné spomienky a archív osobných fotografií. Košice, Doposiaľ nēpublikované, 2019





20 rokov

KOŠICKÉHO BANÍCKEHO A HUTNÍCKEHO CECHU

vydal:

Košický banický a hutnícky cech
pre vnútornú potrebu

Košice, 2019